

Täysistunto

Torstai 10.10.2019 klo 9.59—22.03

25.5. Suullinen kysymys EU:n roolista konfliktissa Pohjois-Syyriassa (Eva Biaudet r)

Suullinen kysymys SKT 33/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Edustaja Biaudet.

Keskustelu

16.51 **Eva Biaudet r:** Arvoisa puhemies! Ärade talman! Turkiets militäroperation mot kurdernas ställningar i norra Syrien väcker både stor oro och stark sorg. Det är ofattbart att man på den internationella arenan skapar utrymme för den turkiska presidenten Erdogans hänsynslösa politik. Under hela den långa Syrienkonflikten har det varit kurderna som fått göra grovjobbet i kampen mot Isis. Och nu när Isis besegrats, är det ändå åter kurderna som får ta stöten.

Turkin sotilasoperaatio kurdijoukkoja vastaan alkoi keskiviikkona Pohjois-Syyriassa, kuten tällä on sanottu. Tuhannet siviilit joutuvat pakenemaan hyökkäyksen alta. Siviiliuhreja on jo raportoitu. On hyvin valitettavaa ja hämmentävää, että Yhdysvallat nopealla vetäytymisellään mahdollisti tämän surullisen sotaoperaation.

Kurdit, jotka pitkään ovat saaneet kärsiä levottomuuksista alueella, ovat taas hyvin ahalla. Ja näyttää siltä, että Turkin presidentti Erdoganin päämääränä on saada Pohjois-Syyrian autonominen kurdialue tuhottua. [Puhemies koputtaa] Oli hyvä, että Suomen hallitus reagoi tilanteeseen ja että Suomi ei vie aseita [Puhemies: Kysymys] nyt Turkkiin, mutta muutamat kymmenet yhdysvaltalaiset sotilaat [Puhemies: Kysymys] — kysymys tulee tässä — estivät Turkin hyökkäyksen Pohjois-Syyrian kurdialueelle. Miten Suomi voi edistää sitä, että EU ottaa suuremman roolin tässä tilanteessa? Kuka kantaa vastuuta, [Puhemies: Aika!] kun Yhdysvallat pettää?

16.53 **Ulkoministeri Pekka Haavisto** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on helppo yhtyä edustajien Arhinmäki ja Biaudet analyysiin siitä, että kurdit ovat olleet aivan olennainen osa tässä Isisin vastaisessa rintamassa, ja tuntuu hyvin pahalta, että he itse ovat nyt sitten tulen alla ja hyökkäyksen alla tällaisessa tilanteessa — tuntuu hyvin epäsolidaariselta. He joutuvat ehkä etsimään apua sitten Syyrian suunnasta Assadilta tai muilta tässä tilanteessa. Tässä voi tulla hyvin uudenlaisia koalitioita.

EU-ministerit tosiaan tapaavat maanantaina, silloin Turkki-asia, Syyria-asia on siellä asialistalla, toivotaan sieltä EU:n yhteisiä toimenpiteitä ja yhteisiä kantoja. Tällä hetkellä on pyritty vetoamaan kansallisiin järjestöihin, jotka toimivat alueella, että he suuntaisivat nyt apunsa niille kurdeille, jotka joutuvat jättämään nyt kotikaupunkinsa ja talonsa, arvion

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2019 vp

mukaan noin satatuhatta henkeä saattaa olla pahimmillaan liikkeessä tältä 30 kilometrin sektorilta, jota nyt puhdistetaan, ja on aivan selvää, että Suomikin on mukana näiden ihmisten auttamisessa.

16.54 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meidän täytyy antaa selkeä viesti kurdeille: että emme hyväksy sitä, että nytten, kun olette saaneet aikaiseksi vakauden alueelle ja kukistettua Isisin Pohjois-Syyriassa, antaisimme Turkin tuhota teidät, saati militarisoida asuinalueet. Tämän viestin pitää olla selkeä Suomelta ja EU:lta.

Lisäksi meidän täytyisi tehdä selväksi myös se, ettei Erdogan voi uhata EU:ta lähettämällä miljoonia pakolaisia Eurooppaan ilman seuraamuksia. Meillä on keinomme, en minä tässä mitään kauppasotaa veikkaa, mutta niinhän Yhdysvallat on itsekin pakotteita jo ruvennut luettelemaan eräille henkilöille siellä, jos eivät he muuta linjaansa. Kysyisinkin arvoisalta hallitukselta, ennen kaikkea pääministerin sijaiselta Kulmunilta: nyt kun tällä viikolla on keskusteltu siitä, miten me varaudumme tulevaan pakolaiskriisiin — itse asiassa koko viime loppukausi keskusteltiin siitä — niin mitä kansallisia toimia voimme tehdä esimerkiksi sisäisten rajatarkastuksien aikaansaamiseksi Euroopan unionissa ja myös Suomessa, [Puhemies koputtaa] että tänne saakka ei tule sitä pakolaiskriisiä, jos se lähtee alulle Turkista Eurooppaan?

16.55 Elinkeinoministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pääministerin sijaisena voin vastata koko hallituksen puolesta ja jatkaa siitä, mitä myös sisäministeri totesi. Se tilanne, mikä nähtiin silloin vuonna 15 on tietenkin johtanut siihen, että eurooppalaisia mekanismeja on pyritty vahvistamaan, ja sitä hyvää työtä, mitä silloin saatiin aikaiseksi vaikkapa järjestelykeskusten suhteen, hotspotien suhteen, on pyritty jatkamaan, ja sitä, mikä liittyy vaikkapa Frontexin rahoitukseen, jota on lisätty, ja samalla lailla myös kansallisesti on annettu lisäresursseja niille toimielimille, että pystytään tähän tilanteeseen vastaamaan.

Mutta sitten tämä tilanne, joka on tällä viikolla eskaloitunut Turkin hyökkäyksen seurauksena, on tietenkin erittäin vakava, ja siitä tulevat ulkoasiainministerit keskustelemaan ensi maanantaina. On tietenkin Suomen ja Euroopan etu, että me pystyisimme minimoimaan sen eskaloitumisen entistä laajemmaksi. Meille on tietenkin tärkeää, että pystymme löytämään eurooppalaisen ratkaisun, jolla ulkorajat pitävät.

16.56 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SDF, siis kurdien johtama SDF, on ilmoittanut, että he eivät kykene pitämään kontrollia al-Holin leirin olosuhteita koskien. Miettikääpä.

Arvoisa ministeri Ohisalo, miksei myöskin ministeri Haavisto, nyt ei ehkä enää ole ikään kuin itsestäänselvyyksien esittämisen vaihe, nyt pitää päästä myöskin konkreettisiin toimenpiteisiin kiinni. Arvoisa ministeri Ohisalo, minä pyytäisin uudestaan teitä nyt kertomaan, niin että vastaisitte kysymykseen: Mikä on se perustelu, millä perusteilla Suomi haluaa tästä taakanjakopolitiikasta päästä eteenpäin? Me emme voi vain kuunnella, mitä muut sanovat, vaan puheenjohtajamaan velvollisuus on myöskin linjata näitä asioita, ja uskon, että te vahvana ministerinä kykenette tämän myöskin tekemään. Kertokaa myös eduskunnalle, pliiis.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2019 vp

16.57 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Edustaja Kanerva, nyt jäi ehkä hieman epäselväksi, että viittasitte yhtäältä al-Holiin ja toisaalta viittasitte eurooppalaisiin yhteisiin ratkaisuihin.

On varmasti juuri niin kuin sanoitte ja kuten me olemme myös pitkään sanoneet: tällainen leiri tuskin ikuisesti kasassa pysyy. Resursseja ei ole, siellä on vaikeat olosuhteet ihmisillä. Suomen hallituksen linjahan on ollut tässä se, että lapsen oikeuksien sopimuksen kunnioittaminen on aivan keskeistä. Sen mukaan toimitaan. Lasten auttamista yhdessä pohdimme.

Sitten kysymys tästä eurooppalaisesta yhteisestä turvapaikkapolitiikasta laajemmin. Kuten olen aiemmin täällä maininnut, kun olen tavannut uusia tulevia komissaareja, he aikovat ottaa omalle prioriteettilistalleen sen yhteisen turvapaikkalainsäädännön uudelleenpaketoimisen. Sen kautta toivottavasti pääsemme sitten jäsenvaltioina myös siitä enemmän yhteisymmärrykseen. Nykyinen paketti valitettavasti näyttää olevan täysin jumissa, ja sen tietää jokainen entinen [Puhemies koputtaa] kokoomuslainen sisäministeri myös.

Kysymyksen käsittely päättyi.